

z i n i n z o r g

AFSLUITEN

25 jaar Zin in
Zorg

Wederkerigheid in een
ZORGRELATIE

Ik ben **GEEN**
PATIËNT meer...

Ode aan **25 JAAR**
ZIN IN ZORG

relief
CHRISTELIJKE VERENIGING VAN ZORGAANBIEDERS

Wederkerigheid in een zorgrelatie

Hoe ziet wederkerigheid eruit in een zorgrelatie?
Rina en Co vertellen, elk vanuit het eigen perspectief,
hoe ze die relatie beleven.

Co Gadellaa is apotheekhoudend huisarts

Rina Arendse is initiatiefneemster van www.mensmetnaam.nl

Rina vertelt: 'Vanwege mijn lichamelijke handicap doe ik inmiddels 44 jaar lang een beroep op ons zorgsysteem. Ik heb ervaren dat de betekenis van de begrippen zorg en zorgrelatie is veranderd. Die verandering bracht mij na veertig jaar in 2020 in levensnood: verworden tot een zorgproduct. Ik werd een 'product' dat voortdurend beoordeeld moet worden op houdbaarheid en bruikbaarheid en waaraan voortdurend kwaliteitseisen worden gesteld zonder hier zelf enige invloed in te mogen hebben.

Vanuit deze existentiële nood ben ik met een voor mij uiterste wilsinspanning mensen gaan vragen mijn missie – de toegang tot de zorgsystemen menswaardig(er) maken – vorm te geven: ik wil de vrijheid hebben om als individu en in verbinding met de ander, als ondeelbaar geheel (inclusief context) mens met náám, Rina Arendse te zijn en hierin te worden gerespecteerd. Ik verwacht respect voor mijn gezonde morele kompas vanwaaruit ik fysiek, mentaal, sociaal en maatschappelijk mijn burgerschap invulling geef.

Mijn huisarts heb ik ook uitgenodigd bij te dragen aan die missie. In eerste instantie niet in zijn

hoedanigheid als arts. Wel als medeburger met naam Co Gadellaa. Als medeburgers met náám zijn wij intrinsiek gelijkwaardig. Voor mij is dit het begin van wederkerigheid, in elke relatie. Van mens met naam tot mens met naam. Dit is echt iets anders dan een BSN of relatienummer. Deze visie sluit aan bij de levenshouding van Co.'

Co vertelt:

'De Franse arts Ambroise Paré (1510-1590) zegt dat geneeskunde soms genezen is, vaak verlichten en altijd troosten. Wij zijn zo druk bezig met randvoorwaarden, protocollen en andere bureaucratische regels dat we vergeten dat er een mens van vlees en bloed voor ons zit. Ik lever geen zorg. De ander IS mij een zorg. Daarom maak ik tijd voor de persoon die tegenover mij zit. Een pleister plakken kan iedereen. Voor mij is geneeskunst een roeping. Genezen betekent het creëren van een situatie met geen nee's: genezen is het *nee* weg nemen bij een patiënt. Het *nee* moet een *ja* worden om verder te kunnen. Dat kan ook een troostend woord zijn. Dit verder kunnen is in een context van de patiënt en diens omgeving. Mijn eed is een uitspraak: *dat ik er zal zijn als iemand mij nodig heeft*. Dit is mijn punt op de horizon waar ik altijd naar blijf streven, tot heel

'De ander IS mij een zorg'

ver trouw aan ben en dat mij mijn leven lang blijft roepen. Hieruit vloeit ook mijn betrokkenheid voort bij de missie van Rina: toegang tot zorgsystemen menswaardig(er) maken.'

Respect

'Veelvuldig gebruiken wij het woord respect. Ook in het kader van wederkerigheid in een (zorg)relatie. Maar we spreken het verkeerd uit. In plaats van respect spreken we het uit als rès-pect. Het zijn echter twee woorden: re en spicere: terug kijken. Als je dit begrijpt kun je de verdieping maken in een relatie.

'De toegang tot zorgsystemen moet menswaardiger'

Want als ik terugkijk, zonder oordeel, kan ik leren. En nog beter streven naar de uitvoering van mijn eed, want die ander IS mij een zorg. Dan leer je wat echte ontmoeting is. De klemtoon dient op de tweede lettergreep gelegd te worden: ont-móe-ten: haal in elke relatie het moeten weg. Want wie ben ik die jou zegt wat jij moet. Wederzijds geeft dit verdieping en plezier in de relatie. En dit is het doel van het leven. Dat is lèven.'

Universele waarden

'Waar liefde is, is wederkerigheid. Dan groeit en bloeit de medemens. Arts zijn is mijn roeping. Dit betekent dat ik in elke relatie – ook een zorgrelatie – trouw ben aan acht universele waarden: met elkaar een Band aan gaan, Open naar elkaar kunnen zijn, je Vrij voelen bij de ander, elkaar Aanvullen, Tijd máken voor elkaar, Zelf plezier hebben in de ontmoeting, samen nieuwe dingen Ontdekken, en de intentie hebben elkaar Niet te Schaden. Dan is ge-nee-zing mogelijk.'

Reactie van Rina:

'Hoewel ik afhankelijk lijk van zorgverleners, gelden de genoemde acht universele waarden ook voor mij. Ik bén mijn naam en ken ook een roeping: mijn medeburgerschap invulling geven door de ander te ont-moet-en met mijn talenten, mijn kennis en kunde, ook de zorgverlener, ook de huisarts Co Gadellaa. Elkaar bij naam noemen is het begin van een relatie, ook de zorgrelatie. De relatie verdiept zich wanneer je elkaars naam wilt kénnen. Met het hart kijken in elkaars lééfcontext.' ▣